

בעניין: [REDACTED]

נגד

מנהל אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך (הממונה).

החלטה-עיכוב ביצוע

בפני בקשה לעיכוב החלטת הממונה לפי ס' 55 לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 (להלן – חוק הפיקוח) על החלטת הממונה מיום 25 ביוני 2023 שלא לאשר העסקת עובדת במעון יום [REDACTED] המנוהל על ידי העוררת (להלן – העובדת).

ברקע הבקשה, החלטת הממונה ביחס לעובדת התקבלה לאחר "שהוברר כי קיים מידע פלילי" על שמה "בגין תקיפה סתם – קטין בידי אחראי שאינו בן משפחתו".

לפי תדפיס מידע פלילי מיום 2 ביולי 2023 (להלן – תדפיס מידע פלילי) מדובר בתיק חקירה שנפתח לעובדת בחשד לעבירה מיום 5 במרץ 2023 (להלן – האירוע).

דחיפות בחינת אפשרות עיכוב ביצוע

המדובר בעובדת ילידת 1957, דהיינו בעשור השביעי לחייה וסביבות גיל הפרישה.

כפי שצוין בהחלטות קודמות של הוועדה, יש דחיפות בקבלת החלטות בתקופה של היערכות לשנת הלימודים הבאה, שכן העובדות והמעונות זקוקים בתקופה זו למידה מינימלית של וודאות.

במקרה של עובדות בגיל מבוגר החלטה על סיום העסקה – משמעה פליטה משוק העבודה, וסיכויים כמעט אפסיים להשתלב חזרה. לגבי עובדות בגיל מבוגר, ישנו קושי מוגבר להסתמך על הסדרים פנסיוניים, ובפרט כאשר מדובר בעובדות במקצוע ששכר נמוך בצידו.

השימוע

השימוע נערך בכתב בלבד, במסגרתו העבירה העובדת התייחסות קצרה בכתב.

שם טענה העובדת, כי היא נחקרה במשטרה ביום 23.5.23 בעקבות תלונה של אחד ההורים. לטענתה: "החקירה הייתה האם ראיתי עובדות אחרות שלא פעלו כשורה?". כמו כן, לטענתה לא הוטלו עליה מגבלות כלשהן, והיא הורשתה לחזור באופן מיידי לעבודה במעון.

העובדת טענה עוד כי היא עובדת בעיקר המטבח ולעתים עוזרת בסוף היום עם הילדים.

החלטת הממונה

הממונה נסמך, כך לפי סעיף 6 בהחלטותיו, על חזקה לפיה ביחס לכל עבירה המופיעה בחלק א' לנוהל הרישום הפלילי – בהן העבירה בגינה קיים תיק חקירה לעוררת, אפילו הנחשד בה לא ראוי שיועסק במעון יום, וזאת מפאת מהותה וחומרתה של העבירה. לשיטת הממונה, על המבקש את ההעסקה, גם אם התיק נמצא רק בשלבי חקירה משטרתית, מוטל הנטל להפריך את החזקה כאמור.

יצוין, כי מדובר בהחלטה אחת מתוך מספר של החלטות כלפי עובדות במעון. כולן ניתנו נוכח קיומו, לכל אחת מהן, רישום בדבר תיק חקירה ב"תדפיס מידע פלילי" בחשד לעבירה מיום 5 במרץ 2023.

בהתייחס לטענות שהועברו לממונה במסגרת השימוע ענה הממונה, כפי שענה לכל אחת מהעובדות האחרות, בסעיף 6 להחלטתו: "על אף הטיעונים שפורטו על ידך לא היה די בהם בכדי להפריך חזקה זו, ולפיכך הגעתי לכלל מסקנה שלא לאשר את העסקתך במעון יום לפעוטות", הא ותו לא.

נימוקי הבקשה

העוררת הגישה לוועדה, באמצעות מנכ"לית העמותה, בקשה לעיכוב ביצוע והודיעה שבכוונתה להגיש ערר על החלטת הממונה בפרק הזמן הקבוע לכך בחוק.

לגופו של עניין הוצגו בבקשה לעיכוב ביצוע שתי טענות:

1. בכלל לגבי תפקוד העובדת – העובדת מועסקת בעמותה מזה שנתיים, ולא ידוע על פעולות לא תקינות שהעובדות ביצעו בעבודתן.
2. באשר לאירוע בגינו קיים תיק החקירה – העובדת נחקרה במשטרה בהקשר של אירוע שהיה בכיתת לימוד, ובעוד שהעובדת סייעה בכיתות רק מדי פעם.

דיון

ס' 15 לחוק הפיקוח מקנה לממונה סמכות רחבה מאוד וחריגה ביחס להעסקת עובדים במעונות יום; ומחייב את הממונה לאשר באופן ממשי העסקת כל עובד, ובמסגרת זאת לאור לא הורשע ולא תלויים ועומדים נגדו הליכים פליליים בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין זה ראוי שיועסק במעונות יום. לפי הממונה, כדי לסייע לו בהפעלת שיקול הדעת נקבע "נוהל בדיקת רישום פלילי לצורך הנפקת רישיון הפעלה למעון יום" (להלן – נוהל רישום פלילי). כפי שצוין בהחלטות רבות של הוועדה, יישומו של הנוהל מעלה קשיים מהותיים.

כך למשל, לשיטת הממונה, הנוהל קובע חזקה לפיה ביחס לכל עבירה המופיעה בחלק א' לנוהל הרישום הפלילי, אפילו הנחשד בה – מרגע שהוגשה תלונה נגדו כך שמרשמה בתדפיס המידע הפלילי על שמו – לא ראוי שיועסק במעון יום, וזאת מפאת מהותה וחומרתה של העבירה.

יתר על כן, לשיטת הממונה על המבקשת מוטל הנטל להפריך חזקה זו כאשר ברי כי אין לה גישה לחומרי החקירה וכלל לא ברור מה לעמדת הממונה דרוש ומספיק כדי להרים נטל זה. זאת כאשר הממונה לא הציג פירוט או מידע אודות האירוע עצמו.

דווקא בטענות המבקשת צוין בפירוש שאכן מתנהלת חקירת משטרה ביחס לאירוע במעון.

הממונה הוא אורגן במשרד החינוך, ככזה יש לו גישה לדוחות הפיקוח על המעון וכל מידע נוסף שאמור להיות קיים במערכת. אך בהחלטתו הממונה לא מתייחס למידע כזה, אלא רק לשורה המציינת קיומו של תיק חקירה במשטרה. גם בנגישות למידע הקיים במשטרה, לממונה יש עדיפות ברורה לעומת המבקשת, ובוודאי שלעומת העובדות.

כפי שצוין בהחלטות ועדה קודמות, הוועדה מבינה את העומס הבירוקרטי שחוק הפיקוח מטיל על המערכת. רוחב היריעה ושיקול הדעת החריגים שניתנו לממונה, לצד העובדה שהפיקוח על מעונות היום עדיין בשלבי הטמעה, וגם זאת בשיטה שונה מהותית מהנהוגה כלפי גני הילדים ובתי הספר היסודיים – כל אלה נדרשים לעיבוד שדורש עוד זמן ולמידה. אלא כשמדובר בהחלטות שמשמעותן פגיעה בחופש העיסוק, במיוחד של

אוכלוסייה עובדות חלשה, הנטל הבירוקרטי שלעצמו אינו מספיק כדי להצדיק את קבלת החלטה בהסתמך על כללי אצבע בלבד.

הנמקה, ביסוס על מידע עובדתי ובחינה ספציפית של כל מקרה הן דרישות בסיסיות שעל הרשות המינהלית לקיים במימוש סמכותה. עצם קיומו של כלל אצבע בנוהל אינו עונה על חובת ההנמקה שנקבעה בחקיקה ראשית, ובמקרה זה חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958.

שוב ושוב יודגש, הממונה לא טען שקיימות אצלו תלונות לגבי העובדות, אלא כל שנשמך עליו הוא המידע המצוין ב"תדפיס מידע פלילי" על שמן. כלומר הממונה לא הציג או טען שקיימות אצלו אינדיקציות לפעילות לא תקינה של העובדות למעט עצם קיומם של תיקי חקירה פתוחים בתחנת המשטרה.

כאמור, מדובר בהחלטה אחת בסדרת החלטות כלפי עובדות במעון המסוים. בעוד שהממונה קיבל החלטה כלפי 4 עובדות במעון, וביניהן העובדת דן, נכון לעת הזו לא ידוע כי הממונה קיבל החלטה כלשהי לגבי המעון עצמו. אזכיר שוב שמדובר בעובדת סביב גיל הפרישה, שעיקר תפקידה הוא בניהול המטבח והמזון במעון.

החלטה

נוכח כל האמור לעיל, ובהתאם לסמכותי לפי חוק בתי דין מנהליים, התשנ"ב-1992, אני מורה בשלב זה על ביצוע עיכוב החלטת הממונה עד ליום 31 באוגוסט 2023.

נוכח הדחיפות בקבלת החלטות בתקופת ההיערכות לשנת הלימודים הבאה לצד הקושי לתאם דיונים בתקופה זו, נקבע לוח הזמנים הבא:

1. הממונה רשאי להגיש עמדה לגבי עיכוב ביצוע ההחלטה עד ליום 17 ביולי בשעה 15:00, שם יפרוט את המידע העובדתי שעמד בפניו בעת קבלת ההחלטה ויענה על השאלות הבאות:
 - הממונה יענה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, האם קיים אצלו מידע עובדתי אודות המקרה בגינו קיים לעוררת תיק חקירה, וכיצד הגיע המידע אליו. אם קיים אצלו מידע כזה, הממונה יסביר באיזה אופן ניתן להציג מידע זה לוועדת הערר.
 - הממונה יפרט מהו המידע שקיים אצלו או שיכול להיות קיים אצלו, ובכלל זה דוחות פיקוח, ושניתן ללמוד ממנו לגבי עבודתה של העוררת או לגבי התנהלות המעון שביקש את העסקתה של העוררת.
2. הממונה רשאי שלא להגיש עמדה כאמור ביחס לעיכוב הביצוע, אלא לענות על שאלות אלה במסגרת תגובה לערר; אז יוארך משך עיכוב הביצוע לפי החלטה זו וללא צורך בהחלטה נוספת גם לשנת הלימודים הבאה תשפ"ד. לאחר תגובת הממונה יקבע מועד לדיון.
3. היה ולא יוגש ערר על החלטת הממונה עד ליום 13 באוגוסט 2023 – עיכוב הביצוע יסתיים ביום 17 באוגוסט 2023.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מנהליים במועד הקבוע בחוק.

ניתנה היום, יום שלישי ט"ו תמוז תשפ"ג, 04 יולי 2023, בהעדר הצדדים.

ענת חיים, עו"ד
יו"ר